

EL

EL

EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 11.11.2010
COM(2010) 661 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

Επανεξέταση της διαχείρισης της αλιευτικής προσπάθειας στα δυτικά ύδατα

SEC(2010) 1367

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Επανεξέταση της διαχείρισης της αλιευτικής προσπάθειας στα δυτικά ύδατα

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Στόχος και βάση της επανεξέτασης

Η Επιτροπή οφείλει να αξιολογήσει το καθεστώς διαχείρισης της αλιευτικής προσπάθειας στα δυτικά ύδατα¹ που θεσπίστηκε το 2003² με βάση τρεις παραμέτρους: με βάση την εφαρμογή του από τα κράτη μέλη, τις προϋποθέσεις πρόσβασης στις εξόχως απόκεντρες περιοχές του Βορειοανατολικού Ατλαντικού και την αποτελεσματικότητα των ειδικών κανόνων όσον αφορά την αλιευτική προσπάθεια στην περιοχή δυτικά και νότια της Ιρλανδίας, τη γνωστή ως βιολογικώς ευαίσθητη ζώνη (ΒΕΠ)³.

Η παρούσα επανεξέταση βασίζεται κυρίως στην παρακολούθηση του καθεστώτος αλιευτικής προσπάθειας από την Επιτροπή και στις αλλαγές που σημειώθηκαν στην πολιτική, στις απαντήσεις των κρατών μελών σε ερωτηματολόγιο τεχνικού χαρακτήρα, σε αξιολόγηση της ΕΤΟΕΑ⁴, και σε επιστημονικές γνωμοδοτήσεις της ICES όσον αφορά τη ΒΕΠ⁵.

Τα αποτελέσματα της παρούσας επανεξέτασης θα χρησιμοποιηθούν κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με το μέλλον του καθεστώτος, το οποίο θα εξαρτηθεί από τους πολιτικούς προσανατολισμούς όσον αφορά τη μεταρρύθμιση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής το 2012.

1.2. Ρύθμιση της αλιευτικής προσπάθειας στα δυτικά ύδατα

Το καθεστώς διαχείρισης της αλιευτικής προσπάθειας στα δυτικά ύδατα θεσπίστηκε το 1995 με στόχο τη διαφύλαξη των ισορροπιών κατά την ενσωμάτωση της Ισπανίας και της Πορτογαλίας στην κοινή αλιευτική πολιτική και την αποφυγή αύξησης της αλιευτικής προσπάθειας σε σύγκριση με τα επίπεδα πριν από την προσχώρηση των εν λόγω χωρών⁶. Στη συνέχεια, ο κανονισμός του 1995 αντικαταστάθηκε από τον

¹ Τα δυτικά ύδατα περιλαμβάνουν τον Βορειοανατολικό Ατλαντικό δυτικά της Βορείου Θαλάσσης και της Θάλασσας της Νορβηγίας, περιλαμβανομένων των Αποκλειστικών Οικονομικών Ζωνών των εξόχως απόκεντρων περιοχών της Πορτογαλίας και της Ισπανίας.

² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1954/2003 του Συμβουλίου, ΕΕ L 289, της 7/11/2003, σ. 1· Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1415/2004 του Συμβουλίου, ΕΕ L 258 της 5.8.2004, σ. 1.

³ Βλ. το άρθρο 3 παράγραφος 4, το άρθρο 5 παράγραφος 2 και το άρθρο 6 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1954/2003 του Συμβουλίου.

⁴ ΕΤΟΕΑ, Έκθεση της ομάδας εργασίας SGMOS 09-05 σχετικά με τα καθεστώτα αλιευτικής προσπάθειας, μέρος 3, Ιούλιος 2010.

⁵ Διεθνές Συμβούλιο Εξερεύνησης της Θάλασσας, γνωμοδότηση ICES 2009, τόμος 5, σημείο 5.3.3.1.

⁶ Βλ. τις αιτιολογικές σκέψεις 4 και 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 685/95, αριθ. 685/95, ΕΕ L 71 της 31.3.1995, σ. 5.

κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1954/2003. Τα κύρια χαρακτηριστικά αυτών των διαδοχικών καθεστώτων είναι τα ακόλουθα:

	Παράμετρος που αποτελεί αντικείμενο περιορισμού	Διαχωρισμός ανά περιοχή και τύπο αλιείας	Μέθοδος για την αρχική κατανομή αλιευτικής προσπάθειας
Όροι προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας	αριθμός σκαφών και ταυτόχρονης παρουσίας τους	Irish box: ζώνη γύρω από την Ιρλανδία, στην οποία απαγορεύεται η πρόσβαση· ύδατα ΕΚ των ζωνών ICES VI, VII, VIIIa, b, d, ύδατα Ισπανίας των ζωνών ICES VIIIc και IXa, ύδατα Πορτογαλίας γύρω από τις Αζόρες Νήσους και τη Μαδέρα, ύδατα Ισπανίας γύρω από τις Κανάριες Νήσους· σκάφη βενθοπελαγικής αλιείας, ειδικευμένες αλιευτικές δραστηριότητες [διαφορετικές εξειδικευμένες αλιευτικές δραστηριότητες («metiers»)]	διαπραγματεύσεις προσχώρησης με στόχο να αντικατασταθεί το σύστημα χορήγησης αδειών αλιείας σε αλλοδαπά σκάφη με τύπο που θα συμβάλει στην αποφυγή οιασδήποτε διαταραχής στις αλιευτικές πρακτικές
Καθεστώς διαχείρισης της αλιευτικής προσπάθειας του 1995	ετήσιος αριθμός kW - ημερών· αριθμός σκαφών, μόνον της Ισπανίας, όσον αφορά δύο υποπεριοχές γύρω από την Ιρλανδία· διεξοδική κατανομή της αλιευτικής προσπάθειας στα κράτη μέλη	16 περιοχές στο επίπεδο της διαίρεσης ICES/περιοχής CECAF ⁷ βενθοπελαγική αλιεία και αλιεία βαθέων υδάτων, χτενιών, καβουριών και καβουρομανών σταθερά και συρόμενα εργαλεία, μήκος σκάφους άνω των 15m	Αλιευτική προσπάθεια, όπως δηλώνεται από τα κράτη μέλη, η οποία είναι απαραίτητη για την αξιοποίηση των αλιευτικών δυνατοτήτων, περιλαμβανομένων και των ειδών που δεν αποτελούν αντικείμενο περιορισμού, η οποία δεν επιφέρει διαταραχή στις υφιστάμενες ισορροπίες ως προς την εκμετάλλευση και τη σχετική σταθερότητα.
Καθεστώς διαχείρισης της αλιευτικής προσπάθειας του 2003	ετήσιος αριθμός kW - ημερών· διεξοδική κατανομή της αλιευτικής προσπάθειας στα κράτη μέλη	εννέα περιοχές στο επίπεδο της περιοχής ICES/περιοχής CECAF· βενθοπελαγική αλιεία, (πλην της αλιείας βαθέων υδάτων) χτενιών, καβουριών και καβουρομανών· μήκος σκάφους άνω των 15m και, όσον αφορά την περιοχή νότια και δυτικά της Ιρλανδίας, άνω των 10m·	μέση δηλωθείσα προσπάθεια για την πενταετή περίοδο 1998-2002

Πίνακας 1. Επισκόπηση των διαδοχικών καθεστώτων αλιευτικής προσπάθειας στα δυτικά ύδατα

⁷ CECAF: Επιτροπή Αλιείας Κεντροανατολικού Ατλαντικού. Τα δυτικά ύδατα βρίσκονται σε περιοχές της ICES (Βορειοανατολικός Ατλαντικός) και, μερικώς, όσον αφορά τις Αποκλειστικές Οικονομικές Ζώνες των εξόχως απόκεντρων περιοχών της Πορτογαλίας και της Ισπανίας, σε περιοχές CECAF (Κεντροανατολικός Ατλαντικός).

2. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

2.1. Χαρακτηριστικά του υφιστάμενου καθεστώτος

Το καθεστώς αλιευτικής προσπάθειας του 2003 οδήγησε, γενικά, σε σημαντικές μειώσεις ως προς την κατανομή μέγιστης επιτρεπόμενης αλιευτικής προσπάθειας στα κράτη μέλη. Αυτό οφειλόταν, μεταξύ άλλων, στη θέσπιση πιο αυστηρού κριτηρίου για τον καθορισμό του ανώτατου ορίου αλιευτικής προσπάθειας: το κριτήριο αυτό καθορίστηκε στο επίπεδο της μέσης ετήσιας προσπάθειας η οποία χρησιμοποιήθηκε μεταξύ 1998 και 2002, απόφαση την οποία η Ισπανία έθεσε, ανεπιτυχώς, υπό αμφισβήτηση⁸. Ένα άλλο χαρακτηριστικό του καθεστώτος ήταν, επίσης, η απλούστευση, καθώς οι περιοχές και οι εξειδικευμένες αλιευτικές δραστηριότητες («metiers»)⁹ καταγράφονταν σε αυτό με λιγότερες λεπτομέρειες. Επιπλέον, η αλιεία ειδών βαθέων υδάτων αποκλείστηκε από το καθεστώς και έκτοτε αποτέλεσε αντικείμενο ρύθμισης από ειδικό καθεστώς το οποίο δεν περιείχε περιφερειακούς περιορισμούς.¹⁰ Το καθεστώς αλιευτικής προσπάθειας του 2003 διαθέτει, όπως και τα προηγούμενα από αυτό καθεστώτα, το κύριο χαρακτηριστικό που το διακρίνει από τα καθεστώτα αλιευτικής προσπάθειας που καταρτίζονται στο πλαίσιο πολυετών σχεδίων διαχείρισης: η κατανομή της προσπάθειας είναι καθορισμένη και δεν εξελίσσεται ανά έτος παράλληλα με στόχους διαχείρισης ή κατανομές ποσοστώσεων όσον αφορά τα συναφή αποθέματα.

Ως προς τα χαρακτηριστικά του στόλου που λαμβάνει υπόψη το καθεστώς, αυτά συνίστανται μόνον στον καθορισμό του ελάχιστου μήκους του σκάφους (15m· στη ΒΕΠ: 10m). Αυτό έχει δύο σημαντικές συνέπειες: Πρώτον, τα σκάφη αλιείας μικρής κλίμακας που πραγματοποιούν μόνον ημερήσιες αλιευτικές εξορμήσεις, εξαιρούνται από τη διαχείριση, εκτός από την περιοχή ΒΕΠ, όπου, στην πράξη, περιλαμβάνονται στη διαχείριση μόνον μικρότερα σκάφη από την Ιρλανδία, λόγω του περιορισμένου εύρους δραστηριοτήτων των μικρών σκαφών. Δεύτερον, ο έλεγχος μπορεί να βασίζεται σε δεδομένα που μεταδίδονται ηλεκτρονικά σε πραγματικό χρόνο, καθώς τα σκάφη άνω των 15m πρέπει να συνδέονται με σύστημα δορυφορικού εντοπισμού των σκαφών (VMS) και, από τον Ιούλιο του 2011, θα αναφέρουν τα αλιεύματά τους σε καθημερινή βάση μέσω ηλεκτρονικών ημερολογίων πλοίου.

Λόγω των μεγάλων περιοχών στις οποίες υποδιαιρείται το καθεστώς αλιευτικής προσπάθειας του 2003, κάθε περιοχή περιέχει μεγάλη ποικιλία αλιευτικών πεδίων. Κατά συνέπεια, η διαφοροποίηση των αλιευτικών δραστηριοτήτων περιορίζεται στη διάκριση σε τρία «είδη-στόχους»: σε βενθοπελαγικούς αλιευτικούς πόρους, πλην των ειδών βαθέων υδάτων, σε χτένια και σε καβούρια και καβουρομάνες. Αυτό έχει τέσσερις σημαντικές συνέπειες: Πρώτον, όσον αφορά τη βενθοπελαγική αλιεία, δεν γίνεται διάκριση στη σύσταση αλιευμάτων η οποία, στην πραγματικότητα, ποικίλλει σε μεγάλο βαθμό (γάδος, εγκλεφίνος, νταούκι του Ατλαντικού, μαύρος μπακαλιάρος, μπακαλιάρος/βατραχόψαρα/ζαγκέτα, караβίδα). Δεύτερον, πρέπει να γίνεται διαχωρισμός μεταξύ των ειδών αλιείας βαθέων υδάτων και της βενθοπελαγικής αλιείας, γενικά, με στόχο τη διευκόλυνση της διαχείρισης· το θέμα

⁸ Βλ. τις υποθέσεις C-36/04 και C-442/04 του Δικαστηρίου.

⁹ Εξειδικευμένη αλιευτική δραστηριότητα («métier»): ομάδα αλιευτικών εργασιών που στοχεύουν παρόμοια είδη (συλλογή ειδών), με χρήση παρόμοιων εργαλείων, κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου του έτους ή/και εντός της ίδιας περιοχής και που χαρακτηρίζονται από παρόμοιο τρόπο αλίευσης.

¹⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2347/2002 του Συμβουλίου, ΕΕ L 351 της 28.12.2002, σ. 6.

αυτό πρέπει να αξιολογηθεί περαιτέρω στο πλαίσιο της τρέχουσας επανεξέτασης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2347/2002. Τρίτον, στη διαχείριση δεν λαμβάνεται υπόψη το αποτέλεσμα των διαφορετικών αλιευτικών τεχνικών στα αποθέματα που αποτελούν αντικείμενο εκμετάλλευσης. Τέλος, το καθεστώς δεν καλύπτει πελαγικά είδη αλιείας όπως είναι το σκουμπρί, η ρέγγα, το σαφρίδι, ο μακρύπτερος τόνος ή ο ξιφίας.

Η παράμετρος η οποία χρησιμοποιείται για τον περιορισμό της δραστηριότητας είναι το γινόμενο του αριθμού των ημερών στη θάλασσα επί της ισχύος του σκάφους. Αυτό έχει δύο σημαντικές συνέπειες: Πρώτον, η παράμετρος συνδέεται με την πραγματική δραστηριότητα του σκάφους, αλλά παραμένει «ονομαστική» παράμετρος δραστηριότητας υπό την έννοια ότι δεν γίνεται διαφοροποίηση μεταξύ της διάρκειας του αλιευτικού ταξιδιού και της διάρκειας της αλιευτικής δραστηριότητας. Δεύτερον, λαμβάνει υπόψη την ικανότητα του σκάφους, αλλά μόνον υπό την έννοια ότι ισχυρότερη μηχανή συνεπάγεται μεγαλύτερη αλιευτική προσπάθεια.

Το καθεστώς δεν συνεπάγεται νομικές δεσμεύσεις για τα αλιευτικά σκάφη τρίτων χωρών.

2.2. Συναφείς κανόνες παρακολούθησης και ελέγχου

Τα κράτη μέλη διατηρούν επικαιροποιημένους καταλόγους σκαφών τα οποία έχουν άδεια να αλιεύουν βάσει του καθεστώτος αλιευτικής προσπάθειας του 2003. Με τους μελλοντικούς κανόνες εφαρμογής που θα ισχύουν βάσει του νέου κανονισμού ελέγχου¹¹, τα εν λόγω σκάφη θα χρειάζονται άδεια αλιείας και ο αντίστοιχος κατάλογος θα αποθηκεύεται στους κεντρικούς επίσημους ιστότοπους των κρατών μελών. Για την αλιεία σε διεθνή ύδατα απαιτείται πρόσθετη άδεια αλιείας.¹²

Ο υπολογισμός της προσπάθειας που χρησιμοποιείται ανά περιοχή από τα σκάφη που απουσιάζουν από τον λιμένα περιγράφεται λεπτομερώς στον κανονισμό ελέγχου. Η συλλογή δεδομένων μπορεί να προέρχεται από τα ημερολόγια πλοίου και τον εντοπισμό θέσεων μέσω ΣΠΣ. Η Επιτροπή μπορεί να προβαίνει σε μειώσεις από την μελλοντική κατανομή μέγιστης επιτρεπόμενης προσπάθειας όταν ένα κράτος μέλος υπερβαίνει το όριο αλιευτικής προσπάθειας. Η ισχύς μηχανής του σκάφους θα αποτελεί αντικείμενο πιστοποίησης και ελέγχου.

2.3. Διαχείριση των αλιευτικών δυνατοτήτων και των αποθεμάτων

Η κατανομή αλιευτικής προσπάθειας στα κράτη μέλη δεν συνδέεται άμεσα με τη διαχείριση του αλιευτικού αποθέματος. Ωστόσο, προβλέπονται δυο μηχανισμοί: τα κράτη μέλη, όταν ανταλλάσσουν αλιευτικές δυνατότητες, δύνανται να ανταλλάσσουν και την αντίστοιχη αλιευτική προσπάθεια· δεν δίνονται ωστόσο περαιτέρω οδηγίες ως προς τον υπολογισμό της προσπάθειας που είναι δυνατόν να μεταβιβαστεί. Επιπλέον, η Επιτροπή μπορεί να αυξήσει την κατανομή προσπάθειας ή να επιτρέψει τη μεταβίβαση προσπάθειας μεταξύ περιοχών ούτως ώστε το εκάστοτε κράτος μέλος να μπορεί είτε να χρησιμοποιήσει πλήρως τις ποσοτώσεις

¹¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου, ΕΕ L 343 της 22.12.2009, σ. 1 (βλ. ιδίως τα άρθρα 7 έως 15, 26 έως 32, 39 έως 41, 106, 114 έως 116, 124)· βλ. επίσης τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2103/2004 του Συμβουλίου, ΕΕ L 365 της 10.12.2004, σ.12.

¹² Άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1006/2008 του Συμβουλίου, ΕΕ L 286 της 29.10.2008, σ. 33.

του είτε να εξερευνήσει είδη αλιείας που δεν υπόκεινται σε ποσοτώσεις, εφόσον το επιτρέπει επιστημονική γνωμοδότηση που βασίζεται σε αξιολόγηση του αποθέματος. Η Επιτροπή δεν έχει λάβει έως σήμερα αποφάσεις προς αυτή την κατεύθυνση.

Τα βενθοπελαγικά είδη αλιείας που υπόκεινται στο καθεστώς αλιευτικής προσπάθειας του 2003 υπόκεινται σε μεγάλο βαθμό και σε παράλληλη διαχείριση με βάση τα συνολικά επιτρεπόμενα αλιεύματα (TAC). Αυτό ισχύει, συγκεκριμένα, για τον μπακαλιάρo, τα βατραχόψαρα, τη ζαγκέτα, το γάδο, τον εγκλεφίνο, το νταούκι του Ατλαντικού, τον κίτρινο μπακαλιάρo, τον μαύρο μπακαλιάρo, τη μουρούνα, τη γλώσσα, τη χωματίδα, τα σελάχια και την караβίδα. Ενώ τα TAC, για πολλά από τα προαναφερόμενα αποθέματα, μειώθηκαν κατά τη διάρκεια εφαρμογής του καθεστώτος, τα μέγιστα επίπεδα αλιευτικής προσπάθειας δεν μεταβλήθηκαν. Πολλά άλλα είδη υψηλότερης εμπορικής αξίας σε σχέση με τα εν λόγω αλιεύματα δεν υπόκεινται σε TAC, πχ. το καλαμάρι, η σουπιά, το καλκάνι, η λεμονόγλωσσα, η λιμάντα, το μπαρμπούνι, το σύκο της Νορβηγίας, το λαβράκι, το καλκάνι *Scophthalmus rhombus*, το καλκάνι *Psetta maxima*, τα καπόνια.

Τα βενθικά είδη για τα οποία κατανέμεται ειδική αλιευτική προσπάθεια, ήτοι τα χτένια, τα καβούρια και οι καβουρομάνες, δεν υπόκεινται σε TAC. Τα είδη αυτά αποτελούν αντικείμενο συμπληρωματικής διαχείρισης σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Η αλιεία χτενιών, τα οποία είναι υψηλότερης εμπορικής αξίας, αποτελεί αντικείμενο πιο αυστηρής ρύθμισης ως προς τις εποχές και τη χρήση εργαλείων, ιδίως στις περιοχές του Ατλαντικού που βρίσκονται στη Γαλλία και στην Ουαλία. Πολύ συχνά εφαρμόζονται ρυθμίσεις αυτοδιαχείρισης στην παράκτια αλιεία, στόχος των οποίων είναι η αποφυγή της υπερπροσφοράς στην αγορά ή η οργάνωση της ανασύστασης των αποθεμάτων των αλιευτικών πεδίων. Μεγάλο ποσοστό αυτών των δύο βενθικών ειδών δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος αλιευτικής προσπάθειας του 2003 καθώς αποτελούν στόχο της δραστηριότητας των μικρών σκαφών.

Η κατανομή αλιευτικής προσπάθειας βάσει του καθεστώτος αλιευτικής προσπάθειας του 2003 ισχύει με την επιφύλαξη των πιο περιοριστικών κανόνων αλιευτικής προσπάθειας που προβλέπουν τα σχέδια διαχείρισης. Στα δυτικά ύδατα, ισχύουν σήμερα τρία σχέδια διαχείρισης τα οποία προβλέπουν περιορισμούς της προσπάθειας που εξελίσσονται ανάλογα με την κατάσταση του αποθέματος: Το σχέδιο για το γάδο όσον αφορά τα ύδατα δυτικά της Σκωτίας και στη Θάλασσα της Ιρλανδίας, το σχέδιο για τη γλώσσα στη Δυτική Μάγχη και το σχέδιο του μερλούκιου νοτίου αποθέματος και της караβίδας στα ύδατα της Ιβηρικής χερσονήσου.¹³

3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Όλα τα οικεία κράτη μέλη έχουν αναπτύξει εργαλεία συγκέντρωσης, παρακολούθησης και αναφοράς δεδομένων όσον αφορά τη διαχείριση της προσπάθειας στο πλαίσιο του καθεστώτος αλιευτικής προσπάθειας του 2003. Για τον υπολογισμό της χρησιμοποίησης αλιευτικής προσπάθειας χρησιμοποιούνται κυρίως

¹³ Κανονισμοί (ΕΚ) αριθ. 1342/2008 του Συμβουλίου, ΕΕ L 348, της 24.12.2008, σ. 20, (ΕΚ) αριθ. 2166/2005, ΕΕ L 345 της 28.12.2005, σ. 5, και (ΕΚ) αριθ. 509/2007, ΕΕ L 122 της 11.5.2007, σ. 7.

φύλλα του ημερολογίου καθώς και δεδομένα ΣΠΣ (εξαιρούνται τα ιρλανδικά σκάφη κάτω των 15m σε ΒΕΠ). Η Επιτροπή λαμβάνει συνήθως έγκαιρα τις μηνιαίες εκθέσεις σχετικά με τη χρησιμοποίηση αλιευτικής προσπάθειας. Όταν εξαντλούν την αλιευτική προσπάθεια που τους έχει κατανεμηθεί, τα κράτη μέλη απαγορεύουν την αλιεία για τα συναφή είδη και ορισμένες φορές προσπαθούν να αποφύγουν ή να αναβάλουν αυτή την απαγόρευση μέσω της μεταβίβασης σε αυτά πρόσθετης προσπάθειας από άλλα κράτη μέλη. Το Βέλγιο, οι Κάτω Χώρες και η Ιρλανδία πραγματοποίησαν τις περισσότερες από αυτές τις μεταβιβάσεις.

Ο υπολογισμός της αλιευτικής προσπάθειας δεν είναι πλήρως εναρμονισμένος στην πράξη. Όσο πιο συνεκτική είναι η μέθοδος, τόσο πιο εύκολο θα είναι να αξιοποιηθεί η επιστημονική ανάλυση της ανάπτυξης της προσπάθειας, καθώς αυτή βασίζεται σε εναρμονισμένες μεθόδους βάσει του πλαισίου συλλογής δεδομένων¹⁴ της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής.

4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Στη σημερινή του εκδοχή, το καθεστώς αλιευτικής προσπάθειας έχει το πλεονέκτημα ότι λειτουργεί ως δικλίδα ασφαλείας κατά της μετατόπισης της προσπάθειας από μια περιοχή σε μια άλλη και κατά του πειραματισμού με αλιεία νέων τύπων δίχως να έχει προηγηθεί επιστημονική γνωμοδότηση. Η περιορισμένη εφαρμογή σε μεγαλύτερα, μόνον, σκάφη διέπεται από την αρχή της αναλογικότητας και της δυνατότητας ελέγχου. Οι κανόνες ελέγχου έχουν εξελιχθεί: από το 2012, τα σκάφη μήκους άνω των 12 μέτρων οφείλουν να φέρουν σύστημα ΣΠΣ. Ο αποκλεισμός των μικρότερων σκαφών έχει επίπτωση στο γεωγραφικό εύρος του πεδίου εφαρμογής του καθεστώτος, καθώς τα μικρότερα σκάφη δραστηριοποιούνται, πιθανότατα, σε ακτίνα 12 ναυτικών μιλίων κατά τη μεγαλύτερη διάρκεια του έτους. Στο πλαίσιο αυτών των γεωγραφικών ορίων, το παράκτιο κράτος μπορεί το ίδιο, θεωρητικά, να ρυθμίσει την αλιεία¹⁵, αλλά δεν υφίσταται σαφής γεωγραφικός περιορισμός μεταξύ των διεθνών και των τοπικών καθεστώτων.

Η γεωγραφική προσέγγιση έχει το πλεονέκτημα ότι είναι απλή και σύμφωνη με την ιδέα των οικοπεριοχών, εκτός από την ανατολική Μάγνη, που σήμερα θεωρείται ότι ανήκει στην οικοπεριοχή της Βορείου Θαλάσσης παρά στην περιοχή της Κελτικής Θάλασσας.

Λόγω της στατικής του φύσης, το καθεστώς αλιευτικής προσπάθειας του 2003 δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διαχείριση αποθεμάτων ή για τη διαχείριση της αλιείας πολλών ειδών αλιευμάτων· εξ άλλου, δεν είχε θεσπιστεί για τον σκοπό αυτό. Λόγω του καθορισμού ενός και μόνον βενθοπελαγικού τύπου αλιείας, καθώς και της ευρείας γεωγραφικής του διαίρεσης, το υφιστάμενο καθεστώς είναι υπερβολικά ογκώδες για να αναπτυχθεί άμεση σύνδεση με τη διαχείριση των αποθεμάτων ή τη διαχείριση ανά εξειδικευμένες αλιευτικές δραστηριότητες («metiers»). Ούτε οι περιοχές διαχείρισης της αλιευτικής προσπάθειας συμπίπτουν πάντοτε με τις πιο

¹⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 199/2008 του Συμβουλίου, ΕΕ L 60 της 5.3.2008, σ. 1.

¹⁵ Βλ. άρθρα 9 και 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 του Συμβουλίου, ΕΕ L 358 της 31.12.2002, σ. 59.

σημαντικές περιοχές διαχείρισης βάσει των TAC.¹⁶ Ωστόσο, ένα γενικό καθεστώς αλιευτικής προσπάθειας μπορεί, δυνητικά, να συνδεθεί με βιολογικές παραμέτρους και συνεπώς με μελλοντικές παρατηρήσεις σχετικά με τη διαχείριση, εφόσον οι εν λόγω παράμετροι θα μπορούν να αντικατοπτρίσουν την κατάσταση πολλών αποθεμάτων ταυτόχρονα.

Το εν λόγω καθεστώς θα μπορούσε να έχει μεγαλύτερη επίπτωση στη διαχείριση της αλιείας των χτενιών και των καβουριών, δεδομένου ότι αυτή δεν υπόκειται σε TAC. Εντούτοις, για τη διαχείριση των καβουριών, η παράμετρος «kW-ημέρες» όσον αφορά τη διαχείριση δεν είναι αρκετά σημαντική, καθώς η αλιευτική πίεση που ασκείται εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον αριθμό των παγίδων που ανασύρονται¹⁷, παράμετρος η οποία δεν συνδέεται ιδιαίτερα με την ισχύ της μηχανής. Επιπλέον, το καθεστώς δεν αξιοποιεί τις τοπικές και περιφερειακές προσεγγίσεις διαχείρισης που μπορεί να καλύπτουν τόσο τα μικρότερα όσο και τα μεγαλύτερα σκάφη. Αντιθέτως, η ανάπτυξη πολιτικής σε τοπικό επίπεδο παρεμποδίζεται όταν εξαρτάται από τη συνεργασία με γειτονικούς στόλους οι οποίοι έχουν ως στόχο τα ίδια αποθέματα.

Η διαθεσιμότητα δεδομένων ΣΠΣ και ημερήσιων αρχείων αλιευμάτων μέσω ηλεκτρονικών ημερολογίων πλοίων αναμένεται να εξασφαλίσει την αύξηση της διαφάνειας ως προς την εφαρμογή του καθεστώτος. Η άντληση δεδομένων ΣΠΣ ανά περιοχή διαχείρισης είναι επίσης σήμερα δυνατή από τα παράκτια κράτη όσον αφορά τα σκάφη από άλλα κράτη μέλη που δραστηριοποιούνται στα ύδατά τους και παρόμοιος μηχανισμός προβλέπεται να τεθεί σε εφαρμογή για τις πληροφορίες ημερολογίου πλοίου στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του ελέγχου.

Ο έλεγχος των δεδομένων της προσπάθειας είναι λιγότερο εύκολος από την παρακολούθηση των αλιευμάτων, καθώς δεν υπάρχει η δυνατότητα διασταυρωτικού ελέγχου με δεδομένα της αγοράς. Αυτό αποτελεί επιχείρημα υπέρ της λήψης πληροφοριών ΣΠΣ, οι οποίες καθίστανται όλο και πιο αξιόπιστες και ακριβείς όσο εξελίσσονται οι τεχνικές προδιαγραφές, ως σημείο έναρξης της διαχείρισης, και της παροχής ενός μηχανισμού διαφάνειας για τον υπολογισμό της αλιευτικής προσπάθειας στο μέλλον, σε εθνικό επίπεδο.

Η βελτίωση της διαφάνειας κατά τον υπολογισμό της προσπάθειας συνιστά επίσης συνέπεια της επιστημονικής ανάλυσης δεδομένων αλιευτικής προσπάθειας τα οποία έχουν συλλεχθεί βάσει του πλαισίου συλλογής δεδομένων, που ισχύει για τα δυτικά ύδατα από το 2009.

Με την πιστοποίηση και τον έλεγχο της ισχύος της μηχανής, θα μειωθεί στο μέλλον η εκούσια εσφαλμένη αναφορά ισχύος μηχανής και συνεπώς η παράμετρος kW θα καταστεί πιο αξιόπιστη.

¹⁶ Ειδικότερα, η περιοχή διαχείρισης της προσπάθειας ICES VIII περιλαμβάνει τα ύδατα της Κανταβρικής, ενώ αυτά αποτελούν αντικείμενο από κοινού διαχείρισης με τα παράκτια ύδατα της Πορτογαλίας όσον αφορά τα TAC για τον μπακαλιάρο, την πεσκαντρίτσα και τη ζαγκέτα.

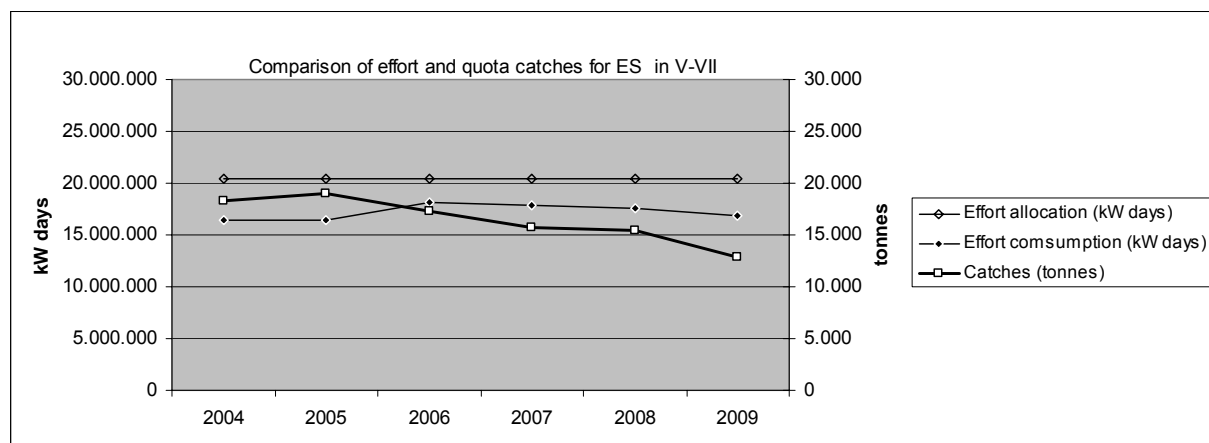
¹⁷ Άλλα σημαντικά εργαλεία: Σκάφη αλιείας με δίχτυα και μηχανότρατες για την αλιεία καβουριών στη Γαλλία (παρεμπιπτόντα αλιεύματα), σκάφη αλιείας με δίχτυα που έχουν ως στόχο καβουρομάνες στη Γαλλία και στο Ηνωμένο Βασίλειο.

5. ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ ΣΤΑ ΒΟΡΕΙΟ-ΔΥΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΑ ΥΔΑΤΑ

5.1. Βορειοδυτικά ύδατα

Η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο λαμβάνουν, με μεγάλη διαφορά σε σχέση με τα υπόλοιπα κράτη μέλη, τη μεγαλύτερη κατανομή αλιευτικής προσπάθειας όσον αφορά τη βενθική αλιεία στις περιοχές ICES V-VI (Δυτικά της Σκωτίας) και VII (Κελτική Θάλασσα), ακολουθούμενες από την Ισπανία και την Ιρλανδία (βλ. τον πίνακα 1α του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής το οποίο συνοδεύει την παρούσα ανακοίνωση). Όσον αφορά τη χρησιμοποίηση προσπάθειας που κοινοποιείται από τα κράτη μέλη, μόνον η Γερμανία, η Ισπανία και οι Κάτω Χώρες φαίνεται να χρησιμοποιούν περισσότερο από το ήμισυ της ετήσιας κατανομής, ενώ η Ισπανία, (Δυτικά της Σκωτίας) και οι Κάτω Χώρες (Κελτική Θάλασσα) έκαναν πλήρη χρήση του μέγιστου ποσοστού αλιευτικής προσπάθειας για κάποια έτη.

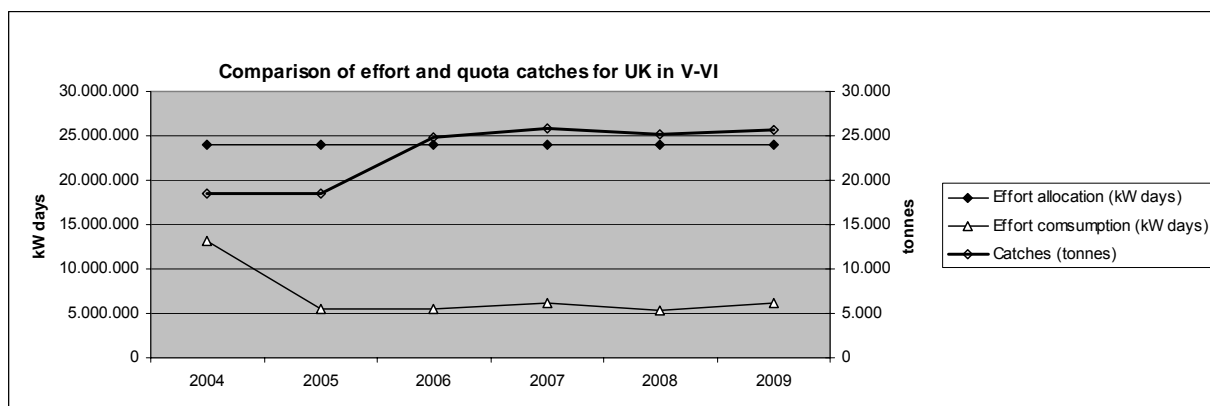
Για παράδειγμα, τα παρακάτω γραφήματα δείχνουν την ανάπτυξη της προσπάθειας όσον αφορά τη βενθική αλιεία και τα αλιεύματα συναφών σημαντικών ειδών που αποτελούν αντικείμενο ποσόστωσης, από ισπανικά σκάφη στις περιοχές V-VI και VII, και από βρετανικά σκάφη στην περιοχή V-VI. Μολονότι η σχέση μεταξύ της προσπάθειας και των ποσοστώσεων αλιευμάτων διαφέρει αρκετά μεταξύ των κρατών μελών, διαπιστώνουμε ότι η χρησιμοποίηση της προσπάθειας υπήρξε σταθερή για κάποια έτη, ακόμη και όταν, στην περίπτωση της Ισπανίας, τα είδη που αποτελούν αντικείμενο ποσόστωσης δείχνουν τάση μείωσης.

Γράφημα 1. Σύγκριση μεταξύ της δηλωθείσας προσπάθειας και των ποσοστώσεων αλιευμάτων¹⁸ για την Ισπανία στις ζώνες V-VI και VII.

¹⁸

Λαμβάνοντας υπόψη: Τον μπακαλιάρο, την πεσκαντρίτσα, τη ζαγκέτα και την караβίδα. Τα εξίσου σημαντικά είδη μουρούνα και σελάχι δεν ήταν δυνατόν να ληφθούν υπόψη λόγω αναντιστοιχίας των περιοχών ή απουσίας χρονολογικών σειρών.

Γράφημα 2. Σύγκριση μεταξύ δηλωθείσας προσπάθειας και αλιευτικών ποσοτώσεων ¹⁹ για το Ηνωμένο Βασίλειο στη ζώνη V-VI

Τα σκάφη τα οποία δραστηριοποιούνται στα δυτικά της Σκωτίας έχοντας ως στόχο βενθοπελαγικά είδη πλήττονται σήμερα πολύ περισσότερο από το σχέδιο για το γάδο. Αυτό ισχύει κυρίως όσον αφορά την Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Στον παρακάτω πίνακα συγκρίνονται, για παράδειγμα, τα αντίστοιχα καθεστάτα αλιευτικής προσπάθειας για τα εν λόγω κράτη μέλη. Πρέπει να σημειωθεί ότι το γεωγραφικό εύρος και το πεδίο δραστηριοτήτων των στόλων όσον αφορά και τα δύο καθεστάτα δεν είναι ταυτόσημα, αλλά αλληλεπικαλύπτονται σε μεγάλο βαθμό:

Φορέας	κατανομή της αλιευτικής προσπάθειας στα δυτικά ύδατα	κοινοποιηθείσα χρησιμοποίηση αλιευτικής προσπάθειας	αρχική κατανομή αλιευτικής προσπάθειας στο πλαίσιο του σχεδίου για τον γάδο ²⁰	κοινοποιηθείσα χρησιμοποίηση της προσπάθειας στο πλαίσιο του σχεδίου για τον γάδο
Ιρλανδία, kW-ημέρες κατά το έτος 2009 δυτικά της Σκωτίας	2.324,932	818.595 (35%)	826.543	636.462 (77%)
Ηνωμένο Βασίλειο, kW-ημέρες κατά το έτος 2009 δυτικά της Σκωτίας	24.017,229	6.209,268 (26%)	7.140,713	8.208,153 (115%)

Πίνακας 2: Καθεστάτα αλιευτικής προσπάθειας δυτικά της Σκωτίας όσον αφορά τη βενθική αλιεία στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ιρλανδία.

Στο βαθμό που το σχέδιο για τον γάδο επιτρέπει τον αποκλεισμό από το καθεστώς αλιευτικής προσπάθειας ομάδων σκαφών που δεν αλιεύουν γάδο, εξακολουθεί να λειτουργεί ως γενικό πλαίσιο για τα εν λόγω σκάφη το καθεστώς δυτικών υδάτων.

¹⁹ Λαμβάνοντας υπόψη: Το γάδο, τον εγκλεφίνο, το προσφυγάκι, τη χωματίδα, την πεσκαντρίτσα, την караβίδα.

²⁰ Αυτή η αρχική κατανομή υπόκειται σε προσαρμογές κατά τη διάρκεια του έτους, ιδίως σε αυξήσεις της προσπάθειας ως αντιστάθμισμα για τη λήψη μέτρων με στόχο την αποφυγή της αλιείας γάδου.

Όσον αφορά την αλιεία χτενιών και καβουριών (βλ. τον πίνακα 1β του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής), η Ιρλανδία παρόπλισε σκάφη ώστε να εγγυηθεί τη συνεχή τήρηση του ανωτάτου ορίου αλιευτικής προσπάθειας όσον αφορά τα χτένια.

5.2. Νοτιοδυτικά ύδατα, πλην των εξόχως απόκεντρων περιοχών

Η Ισπανία και η Γαλλία λαμβάνουν, με μεγάλη διαφορά σε σχέση με τα υπόλοιπα κράτη μέλη, τη μεγαλύτερη κατανομή αλιευτικής προσπάθειας όσον αφορά τη βενθική αλιεία στις περιοχές ICES VIII και IX, ακολουθούμενες από το Βέλγιο (βλ. τον πίνακα 2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής). Όσον αφορά την κατανάλωση αλιευτικής προσπάθειας που κοινοποίησαν τα κράτη μέλη, τα ισπανικά και βελγικά σκάφη φαίνεται πως έχουν σχεδόν αγγίξει τα ανώτατα όρια που τους είχαν κατανεμηθεί, ενώ η αλιευτική προσπάθεια των γαλλικών σκαφών φαίνεται πως μειώθηκε σημαντικά. Στην περιοχή ICES IX, από τη νότια Γαλικία έως τον κόλπο του Cádiz, επιτρέπεται η αλιεία βενθικών ειδών μόνον σε ισπανικά και πορτογαλικά σκάφη. Η δραστηριότητα των ισπανικών σκαφών φαίνεται πως πλησιάζει στο ανώτατο όριο της κατανομής αλιευτικής προσπάθειας ενώ τα πορτογαλικά σκάφη φαίνεται πως έχουν μειώσει την προσπάθειά τους.

Η προσπάθεια που έχει ως στόχο χτένια και καβούρια στις εν λόγω περιοχές περιορίζεται στη Γαλλία (περιοχή VIII) και στην Ισπανία (περιοχές VIII και IX). Τα ισπανικά σκάφη φαίνεται, και πάλι, ότι αλιεύουν πλησιάζοντας τα ανώτατα όρια της κατανομής αλιευτικής προσπάθειας.

6. ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΖΟΡΕΣ, ΤΙΣ ΚΑΝΑΡΙΕΣ ΝΗΣΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗ ΜΑΔΕΡΑ

6.1. Ιστορικό

Η συνθήκη προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας το 1985 εισήγαγε έναν μηχανισμό λήψης αποφάσεων από το Συμβούλιο σε ετήσια βάση για τη ρύθμιση της αμοιβαίας πρόσβασης στις αποκλειστικές οικονομικές ζώνες γύρω από τις Αζόρες, τη Μαδέρα και τις Κανάριες Νήσους. Οι συνακόλουθες αποφάσεις του Συμβουλίου επιφύλαξαν αποκλειστική πρόσβαση των εθνικών σκαφών σε κάθε περιοχή, πλην λίγων εξαιρέσεων όσον αφορά την αλιεία τόνου. Το διαδοχικό καθεστώς αλιευτικής προσπάθειας του 1995, λειτούργησε στην πράξη ως συνέχεια εκείνου του καθεστώτος καθώς απαγόρευσε την πρόσβαση σύγχρονων σκαφών αλίευσης τόνου και καθόρισε ρητά την επιτρεπόμενη προσπάθεια στο επίπεδο των εξόχως απόκεντρων περιοχών. Το καθεστώς αλίευσης του 2003 μείωσε το επίπεδο της αποκλειστικότητας λόγω της αρχής της ελεύθερης πρόσβασης στα κοινοτικά ύδατα: Πρώτον, μέσω της δημιουργίας ειδικού καθεστώτος πρόσβασης υπέρ τοπικών στόλων εντός των υδάτων των εν λόγω νήσων εντός ορίου 100 ναυτικών μιλίων και δεύτερον εξαιρώντας τη βενθική αλιεία από τον κανονισμό αλιευτικής προσπάθειας που αφορά τις νήσους. Οι εν λόγω αποφάσεις τέθηκαν αργότερα, ανεπιτυχώς, υπό αμφισβήτηση από την κυβέρνηση των Αζορών.²¹

²¹ Βλ. τις υποθέσεις T-37/04 και C-444/08 του Δικαστηρίου.

Το καθεστώς του 2003 ορίζει ότι, στα ύδατα τα οποία βρίσκονται έως 100 ναυτικά μίλια από τις γραμμές βάσης των Αζορών, της Μαδέρας και των Καναρίων Νήσων, τα οικεία κράτη μέλη δύνανται να περιορίζουν την αλιεία σε σκάφη τα οποία είναι νηολογημένα στους λιμένες των εν λόγω νήσων, πλην των σκαφών τα οποία αλιεύουν κατά παράδοση στα εν λόγω ύδατα. Η Επιτροπή δεν γνωρίζει την ύπαρξη εθνικής νομοθεσίας βάσει της οποίας να εφαρμόζεται ο εν λόγω περιορισμός της πρόσβασης σε μη τοπικά σκάφη. Ωστόσο, φαίνεται ότι ο εν λόγω περιορισμός αναγνωρίζεται στην πράξη. Επιπλέον, η Ισπανία και η Πορτογαλία υπέγραψαν το 2008 διμερή συμφωνία²² η οποία περιορίζει την αμοιβαία πρόσβαση των νησιωτικών στόλων σε συνολικά 38 σκάφη, με σειρά τεχνικών προδιαγραφών.

6.2. Διαχείριση αλιευτικής προσπάθειας

Οι κατανομές αλιευτικής προσπάθειας στο πλαίσιο του καθεστώτος αλιευτικής προσπάθειας του 2003 για τη βενθική αλιεία περιορίζονται για την Πορτογαλία στις περιοχές των Αζορών και για την Ισπανία και την Πορτογαλία στις περιοχές διαχείρισης που αφορούν τόσο την Μαδέρα όσο και τις Κανάριες Νήσους. Μόνον η βενθική αλιεία γύρω από τις Κανάριες Νήσους είναι σημαντική σε συνεχή βάση. Η αλιεία χτενιών δεν είναι δυνατή σε καμιά από τις εν λόγω περιοχές, ενώ η αλιεία καβουριών επιτρέπεται μόνον για την Ισπανία γύρω από τις Κανάριες Νήσους (βλ. τον πίνακα 4 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής). Δεδομένου ότι τα πιο σημαντικά είδη αλιείας είναι τα βενθοπελαγικά και τα άκρως μεταναστευτικά μεγάλα πελαγικά είδη, κανένα από τα οποία δεν διέπεται πλέον από το εν λόγω καθεστώς αλιευτικής προσπάθειας, το καθεστώς έχει πολύ μικρό αντίκτυπο και σημασία. Οι κυβερνήσεις των Αζορών και των Καναρίων Νήσων τόνισαν το ενδιαφέρον τους για την εκ νέου εξέταση του περιεχομένου του καθεστώτος πρόσβασης περιλαμβανομένου του γεωγραφικού του εύρους στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της ΚΑΛΠ.

7. ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΥΑΙΣΘΗΤΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

7.1. Ιστορικό

Η ΒΕΠ συνιστά υποπεριοχή της Κελτικής Θάλασσας εντός των αποκλειστικών οικονομικών ζωνών της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, η οποία έχει προβλεφθεί αποκλειστικά για ξεχωριστή διαχείριση της αλιευτικής προσπάθειας από το 2004. Τα όρια αυτής της περιοχής καθορίστηκαν με βάση επιστημονικές πληροφορίες σχετικά με υψηλή συγκέντρωση ιχθυδίων μπακαλιάρου. Η ΒΕΠ επικαλύπτει περιοχή λήψης τεχνικών μέτρων που απαιτεί τη χρησιμοποίηση ματιών μεγαλύτερου μεγέθους στο πλαίσιο της λήψης μέτρων αποκατάστασης²³ του μερλουκίου βορείου αποθέματος. Το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής περιέχει τα όρια της εν λόγω περιοχής. Η δημιουργία της εν λόγω περιοχής τέθηκε μάταια υπό αμφισβήτηση από την Ισπανία.²⁴

²² Συμφωνία σχετικά με τις δραστηριότητες του παραδοσιακού αλιευτικού στόλου των Αζορών, της Μαδέρας και των Καναρίων Νήσων, που υπεγράφη στην Braga στις 21.1.2008.

²³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 494/2002 της Επιτροπής, ΕΕ L 77 της 20.3.2002, σ. 8.

²⁴ Βλ. τις υποθέσεις C-36/04 και C-442/04 του Δικαστηρίου.

7.2. Διαχείριση αλιευτικής προσπάθειας

Η Ισπανία και η Γαλλία λαμβάνουν, με μεγάλη διαφορά σε σχέση με τα υπόλοιπα κράτη μέλη, τη μεγαλύτερη κατανομή αλιευτικής προσπάθειας όσον αφορά τη βενθική αλιεία στις περιοχές ΒΕΠ VIII και IX, ακολουθούμενες από το Βέλγιο (βλ. τον πίνακα 3 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής). Όσον αφορά την κατανάλωση αλιευτικής προσπάθειας που κοινοποίησαν τα κράτη μέλη, τα ισπανικά σκάφη φαίνεται πως είναι τα πιο δραστήρια στην περιοχή, ακολουθούμενα από τα ιρλανδικά. Κατά συνέπεια, μόνον η αλιευτική δραστηριότητα της Ισπανίας πλησιάζει τα όρια της κατανομής αλιευτικής προσπάθειας.

Η αλιεία χτενιών αποτελεί σήμερα αντικείμενο των ιρλανδικών, μόνον, σκαφών, μολονότι και η Γαλλία διαθέτει κατανομή αλιευτικής προσπάθειας για το εν λόγω είδος. Όσον αφορά την αλιεία καβουριών, η Ιρλανδία φαίνεται πως είναι η πιο δραστήρια και ότι δραστηριοποιείται κοντά στα ανώτατα όρια αλιευτικής δραστηριότητας που της έχουν τεθεί, ενώ η Γαλλία φαίνεται πως διατηρεί μεγάλο περιθώριο αλιευτικής προσπάθειας.

7.3. Βιολογική αξιολόγηση

Η Επιτροπή ζήτησε από την ICES επιστημονική γνωμοδότηση όσον αφορά τον αντίκτυπο της ρύθμισης της αλιευτικής προσπάθειας στη ΒΕΠ στο πλαίσιο άλλων μέτρων διατήρησης. Η ICES γνωμοδότησε ότι τα όρια της ΒΕΠ συμπίπτουν με την κύρια περιοχή αναπαραγωγής για τον μπακαλιάρο και την πεσκαντρίτσα και με την περιοχή ωοτοκίας της ζαγκέτας και του μπακαλιάρου, σε μικρότερο βαθμό. Επιπλέον, τα όρια επικαλύπτονται με σημαντικές περιοχές αναπαραγωγής και ωοτοκίας του εγκλεφίνου και του νταουκιού του Ατλαντικού μολονότι αυτό αφορά περισσότερο τις παράκτιες περιοχές και κατά συνέπεια λιγότερο τους διεθνείς στόλους που δραστηριοποιούνται περισσότερο στο νότιο και δυτικό τμήμα της ΒΕΠ. Η ICES θεωρεί ότι ο αντίκτυπος της ΒΕΠ στην βελτίωση του αποθέματος μπακαλιάρου δεν είναι σαφής, ωστόσο είναι της γνώμης ότι, σε συνδυασμό με τα τεχνικά μέτρα, η ζαγκέτα και η πεσκαντρίτσα μπορεί να έχουν επωφεληθεί από την ύπαρξη της ΒΕΠ. Η ICES τονίζει ότι οι περιορισμοί στην προσπάθεια δεν φαίνεται να είναι περιοριστικοί για τις περισσότερες χώρες, είναι όμως υπέρ της διατήρησης του μέτρου ώστε να αποφευχθούν ανεπιθύμητες αλλαγές στις αλιευτικές πρακτικές. Παράλληλα με τη διατήρηση του μέτρου αυτού, η Ένωση πρέπει να θέσει στόχους διατήρησης για την ΒΕΠ οι οποίοι πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο στενής και διαφανούς παρακολούθησης.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το καθεστώς αλιευτικής προσπάθειας του 2003 επέτρεψε να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την πλήρη ενσωμάτωση της Ισπανίας και της Πορτογαλίας στους κύριους κανόνες της ΚΑΛΠ. Λόγω του στατικού του χαρακτήρα, δεν συνιστά πλέον περιορισμό για τη δραστηριότητα των στόλων των περισσότερων κρατών μελών σε πολλές περιοχές, δεδομένης της συνεχούς μείωσης της συνολικής ικανότητας των στόλων²⁵ και της μείωσης των αλιευτικών δυνατοτήτων για είδη που αποτελούν

²⁵

Βλ. την ετήσια έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τις προσπάθειες των κρατών μελών κατά τη διάρκεια του 2008 για την επίτευξη βιώσιμης ισορροπίας μεταξύ της αλιευτικής ικανότητας και των αλιευτικών δυνατοτήτων COM (2010) 60 τελικό.

αντικείμενο ποσοτώσεων. Αντιθέτως, θεσπίστηκαν ακολούθως σε πολλές περιοχές καθεστώτα αλιευτικής προσπάθειας τα οποία αφορούν ειδικά κάποιο είδος αλιείας και ακολουθούν γνωμοδοτήσεις σχετικά με αποθέματα σε ετήσια βάση. Στο μέλλον είναι πιθανόν ένα καθεστώς διαχείρισης της αλιευτικής προσπάθειας μεγάλης κλίμακας να συνδέεται σε τακτική βάση με μια γνωμοδότηση σχετικά με την κατάσταση των αποθεμάτων όσον αφορά τους μικτούς τύπους αλιείας· κάτι τέτοιο θα απαιτήσει ωστόσο περισσότερες λεπτομέρειες όσον αφορά τον ορισμό των τύπων αλιείας. Όσον αφορά την ΒΕΠ, το καθεστώς εγγράφεται σε ένα πλαίσιο τεχνικών μέτρων τα οποία φαίνεται πως, συνολικά, συνέβαλαν στη βελτίωση της κατάστασης ορισμένων σημαντικών αποθεμάτων. Σύμφωνα με τις επιστημονικές γνωμοδοτήσεις, οι μελλοντικοί περιορισμοί πρέπει να συνδέονται σαφέστερα με τους στόχους της διαχείρισης των πόρων.

Η διαχείριση με βάση την αλιευτική προσπάθεια μπορεί να συνιστά σημαντικό εργαλείο όσον αφορά την αλιεία χτενιών και καβουριών, καθώς αυτά δεν περιορίζονται από τα ΤΑC. Εντούτοις, η παράμετρος που χρησιμοποιείται σήμερα για τη διαχείριση δεν είναι αρκετά ακριβής, ιδίως όσον αφορά την αλιεία καβουριών, και το καθεστώς θα έπρεπε να είναι σε θέση να αντιδρά σε πρωτοβουλίες διαχείρισης των ενδιαφερόμενων φορέων, κάτι το οποίο δεν ισχύει σήμερα.

Όσον αφορά τις εξόχως απόκεντρες περιοχές του ανατολικού Ατλαντικού, το καθεστώς παρουσιάζει ένα ευρύ πλαίσιο, το οποίο έχει συμπληρωθεί μερικώς, μόνον, από την εθνική νομοθεσία. Οι πιο σημαντικοί τύποι αλιείας (όσον αφορά μεγάλα πελαγικά είδη και βενθοπελαγικά είδη) δεν αποτελούν αντικείμενο ρύθμισης σε περιφερειακό επίπεδο.